

# IN MEMORIAM

## PROMOTOR FIDEL AL IDEILOR NOVATOARE

### *În memoria lui Mihail Platon*

S-a stins o stea care ar fi putut să mai lumineze în aceste momente de așezare a timpurilor. A devenit mai sumbru în sufletele celor care l-au cunoscut și care pe parcursul anilor i-au savurat poveștile, i-au împărtășit convingerile, și-au conjugat eforturile pentru realizarea ideilor novatoare al căror promotor a fost.

L-am cunoscut pentru prima dată într-o atmosferă neobișnuită. S-a întâmplat aceasta pe la mijlocul lunii octombrie 1972, când, în calitate de profesor școlar debutant, eram cu elevii la culesul strugurilor pe câmpurile unei gospodării agricole din raionul Ungheni. Dintr-un automobil „Volga”, ce se apropiase de noi, a coborât un bărbat zvelt și energic, părul căruia fâlfâia în bătaia unui vântuleț de toamnă încă destul de cald. După ce s-a salutat amabil, s-a interesat cum decurge recoltarea roadei, glumind cu niște elevi mai descurcăriți. Ceea ce m-a marcat personal în acel moment a fost faptul că oaspetele s-a interesat în detalii cum sunt transportați elevii la câmp, în ce condiții sunt asigurați cu hrană caldă, care va fi remunerarea copiilor pentru munca prestată. După ce a plecat, i-am întrebat pe colegii mai în vârstă cine este persoana care ne-a vizitat. Ei mi-au spus că acesta este primul-secretar al raionului, Mihail Platon. Ulterior, când în ziarul raional îi întâlneam numele, iar alături și fotografia, eram într-un fel mândru că îl cunoșteam „pe viu”.

Și nici nu-mi imaginam că numai peste un an și jumătate voi fi invitat în biroul său spațios și neobișnuit pentru un profesor școlar, la o discuție despre sarcinile care stau în fața tineretului din raion, aducându-mi multe argumente că avem un tineret bun și talentat, dar cu care trebuie de lucrat permanent și îndrumat pe o cale corectă, propunându-mi funcția de secretar al comitetului raional al comsomolului. Am rămas surprins de faptul că cunoștea în detalii activitatea mea de profesor de istorie și științe sociale, activitatea obștească pe care o desfășuram. Atunci mi-am dat seama ce funcție responsabilă deținea și de câtă energie avea nevoie pentru a conduce un raion cu peste o sută de mii de locuitori, având, alături de altele, și particularitățile unui raion de frontieră.

În pofida multiplelor obligațiuni pe care le avea, se interesa permanent de problemele tineretului, participa la forumurile organizate, unele dintre care se convoca chiar la propunerea Dumnealui. Acorda o atenție deosebită orientării profesionale a tineretului, creării condițiilor de muncă pentru cadrele tinere în localitățile și unitățile economice ale raionului.

După trei ani de activitate în rândul tineretului, în același birou, care de data aceasta îmi părea ceva mai obișnuit, primul-secretar, Mihail Platon, îmi vorbea tot atât de convingător despre sarcinile serioase care stau în fața învățământului public din raion și oraș, despre faptul că în acest domeniu trebuie sporită calitatea instruirii și educației elevilor, îmbunătățit lucrul cu cadrele didactice menite să contribuie prin munca lor la realizarea acestor sarcini. Argumentele mele că nu am încă acumulată experiența

suficientă pentru funcția propusă de șef al secției orășenești de învățământ public s-au dovedit a fi neconvingătoare și cu un zâmbet ușor a precizat părintește că problema este coordonată cu ministerul de resort la care urma să mă prezint pentru a primi ordinul de numire în funcția respectivă.

Avea capacitatea de a convinge oamenii, de a le însuși încredere și optimism în forțele proprii. Am simțit atunci o susținere a unei persoane care era bine familiarizată cu problemele învățământului. Nu întâmplător, peste puțin timp, el însuși va fi promovat în funcția de șef al secției știință și instituții de învățământ a C.C. al P.C.M., aducându-și contribuția pe parcursul mai multor ani la dezvoltarea științei și învățământului din republică. Ulterior, a deținut și alte funcții responsabile, fiind președinte al Comitetului Executiv al Consiliului orășenesc Chișinău de deputați ai poporului, prim-vicepreședinte al Consiliului de Miniștri al R.S.S. Moldovenești.

Drumurile noastre s-au intersectat de mai multe ori, dar o perioadă de durată și destul de fructuoasă au constituit-o cei unsprezece ani lucrați împreună la Academia de Administrare Publică de pe lângă Președintele Republicii Moldova, instituție fondată în 1993 din inițiativa lui Mihail Platon, care a devenit și primul său rector. Și în aceasta nu văd nimic întâmplător. La răscruce de epoci, când în locul unui sistem politic care s-a dărâmat sub defecțiunile proprii construcții și începuseră a se înfiripa noi relații sociale bazate pe pluralism și diversitate, necesitatea pregătirii cadrelor de funcționari capabili să lucreze în noile condiții putea s-o observe și s-o promoveze insistent doar o persoană cu o bogată experiență de muncă în organele de stat și un bun cunoscător al sistemului de învățământ. Dumnezeu întrunea întocmai aceste condiții.

Depășind multe obstacole, și-a propus chiar din capul locului sarcini ambițioase de a forma o instituție prestigioasă, de talie europeană în domeniul administrației publice, un domeniu absolut nou pentru țara noastră. Părea să fie ceva ireal în condițiile în care lipsea baza materială a instituției, exista un deficit total de cadre didactice și manageriale care urmau să asigure realizarea acestor sarcini. În acele condiții, am fost invitat de către rectorul Mihail Platon la funcția de șef al Direcției instruire, structură preocupată la acel timp de organizarea și desfășurarea întregului proces educațional din Academie. Numai capacitatea lui de a convinge, de a formula unele reprezentări atrăgătoare ale instituției spre care urma să tindem, dar și respectul pe care-l nutream pentru acest om m-au făcut după câteva convorbiri să accept oferta.

Calea parcursă a fost una neordinară, dat fiind faptul că precedente autohtone în pregătirea cadrelor pentru administrația publică nu existau. La inițiativa și cu participarea nemijlocită a rectorului Mihail Platon s-a purces la studierea experienței altor țări în domeniul vizat prin organizarea vizitelor de studii a colaboratorilor Academiei în instituțiile similare din străinătate, dar și prin invitarea experților străini care și-au adus contribuția la identificarea modelului instituției. Căutările permanente, spiritul de inițiativă, aptitudinile organizatorice, insistența care îi erau proprii i-au permis să consolideze treptat baza tehnico-materială a instituției, să coaguleze un colectiv didactic, capabil să realizeze sarcini deloc simple privind instruirea adulților, inclusiv prin instituirea unui sistem eficient de perfecționare continuă a personalului din administrația publică. Evoluând în pas cu rigorile europene, Academia devenise sub conducerea rectorului Mihail Platon un veritabil centru național de promovare a politicii de stat în domeniul administrației publice, de

asistență metodologică și informațională a activității autorităților publice, înscriindu-se plenar în acțiunile de europenizare a administrației publice din Republica Moldova și aducându-și contribuția la acest proces complex.

Și în loc de apreciere din partea autorităților pentru cele realizate, a fost nedreptățit, prin revocarea din postul deținut, poate chiar în momentul, și aceasta o spun în cunoștință de cauză deținând la acel timp funcția de vicerector al Academiei, când el avea cel mai mult nevoie de susținere pentru a-și duce planurile de modernizare a instituției mai departe. Odată cu el, a fost nedreptățit un colectiv întreg, căruia i-au fost impuse valori și paradigme perimate, promovate de persoane depășite, acțiuni care au avut drept urmare devieri serioase de la dezvoltarea firească a instituției, exprimate inclusiv prin dezintegrarea colectivului Academiei. Aceste procese au fost adânc retrăite de cel care a fost Mihail Platon și va rămâne în memoria noastră fondatorul și primul rector al Academiei.

Acuma când ne-a părăsit, plecând în lumea celor drepi, ne dăm seama că a rămas în urmă o epocă, în epicentrul căreia s-a aflat Mihail Platon. El va rămâne pentru noi, în primul rând, un om de stat, și nu numai pentru că a deținut funcții înalte în stat. Astfel de funcții au deținut și alți demnitari, dar nu toți au devenit oameni de stat. El va rămâne un om de stat prin esența viziunilor și acțiunilor sale, prin faptul că era preocupat permanent de problemele organizării și funcționării autorităților statului, aducându-și contribuția prin ceea ce a făcut în cadrul Academiei, la redimensionarea și adaptarea activității acestora la rigorile timpului aflat mereu în schimbare.

Realizarea acestor sarcini el o vedea alături de pregătirea cadrelor de înaltă calificare pentru administrația publică și prin organizarea unei activități științifice în domeniu. Nu întâmplător, chiar din primele zile de activitate a Academiei a fost fondată revista științifică „Administrația Publică”, care inițiază publicarea primelor investigații în domeniul științei administrației. Primele elaborări științifice în acest domeniu îi aparțin, de asemenea, lui Mihail Platon. El reușește să formeze un colectiv de cercetători preocupați de problematica științei administrației. Sub îndrumarea și cu participarea nemijlocită a sa, în Academie se inițiază pregătirea cadrelor științifice, demarează activitatea editorială în domeniul științei administrației. Astfel, Mihail Platon, pe drept cuvânt, este fondatorul științei administrației în Republica Moldova. El va rămâne pentru noi ceea ce a rămas Paul Negulescu pentru întreg spațiul românesc interbelic - fondator al învățământului și cercetării în domeniul științei administrației.

Relatam la începutul acestor rememorări despre prima întâlnire cu Mihail Platon avută cu mulți ani în urmă. Cu regret, a avut loc și ultima întâlnire. Era pe la sfârșitul lunii iulie 2010, ne-am întâlnit în oraș, ne-am bucurat reciproc și am depănat îndelung mai multe probleme ale vieții cotidiene. Când firul discuției a intrat pe unda Academiei, am observat în ochii lui o ușoară bucurie asistată și de un zâmbet care semnală o anumită satisfacție. Schimbările ce interveniseră la Academie în primăvară îi insuflau optimism și speranță în redresarea situației. O spunea în cunoștință de cauză, având mai multe convorbiri cu noua conducere a Academiei. Am preluat și eu această stare de spirit exprimându-mi satisfacția în legătură cu cele auzite.

Atunci nu intuiam, că vor trece doar câteva luni și Mihail Platon, primul rector al Academiei, ne va părăsi, plecând la cele veșnice. Nu știam atunci nici despre faptul că

guvernarea actuală, pe care, în fond, o susținem, fără a pătrunde în esența problemei, fără a înțelege semnificația acestei instituții de învățământ și fără a cunoaște istoricul edificării sale, își va trasa în programul său pentru perioada 2011-2014 niște activități cu caracter demolator cu privire la Academie. Cât de ușor se poate lovi într-o speranță redată cu satisfacție de Mihail Platon și nutrită de ambii în cadrul ultimei noastre convorbiri.

Consider că cea mai bună păstrare a memoriei primului rector al Academiei, Mihail Platon, trebuie să devină neadmiterea realizării prevederilor distructive ale programului actual de guvernare referitor la reformarea Academiei, or fondatorul ei a pledat insistent pentru edificarea unei instituții de talie europeană, specifică administrației publice și instruirii adulților. Datoria celor care i-au împărtășit convingerile constă în conjugarea eforturilor, acum și pe viitor, pentru realizarea ideilor novatoare ale cărui promotor fidel a fost Mihail Platon.

Aurel SÎMBOTEANU

20 februarie 2011